

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres: Postbus 16275 | 2500 BG | Den Haag

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie DAF
Afdeling Ambtsberichten (08.D.)
t.a.v.
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 16275

2500 BG Den Haag

Infolijn 088 – 0430 430

www.ind.nl

Contactpersoon

Secretariaat

Datum 25 september 2023

Betreft Terms of Reference voor thematisch ambtsbericht staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving in Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Oekraïne, Oezbekistan, Russische Federatie, Tadzjikistan en Turkmenistan

Datum

25 september 2023

Ons kenmerk

4930263

Bijlagen

--

Geachte

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de uitvoeringspraktijk van de IND en de DT&V bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving in Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Oekraïne, Oezbekistan, Russische Federatie, Tadzjikistan en Turkmenistan.

De onderstaande vragen hebben betrekking op zowel theorie als praktijk van de staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving in de hierboven genoemde landen.

Het ambtsbericht maakt deel uit van een serie ambtsberichten over de staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving van de republieken die ooit tot de Sovjet-Unie behoorden. Het voornaamste doel van deze ambtsberichten is de ambtsberichten staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving van deze landen van 2011 en 2012 te actualiseren.

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van de thematische ambtsberichten staatsburgerschap- en vreemdelingenwetgeving in de genoemde landen van 2011 en 2012.

Hieronder volgen eerst vragen die voor alle landen beantwoord dienen te worden. Daarna volgt een overzicht met een aantal vragen die alleen voor specifieke landen gelden.

Vragen

Directie Dienstverlening

Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum

25 september 2023

Ons kenmerk

4930263

1. Algemeen

- 1.1 Kunt u een overzicht geven van de staatsburgerschapswetgeving van de Sovjet-Unie, en uitleggen welke rechtsgevolgen het uiteenvallen van de Sovjet-Unie had voor de rechtspositie van burgers van de voormalige Sovjet-Unie? U kunt hierbij verwijzen naar de informatie die hierover is opgenomen in de ambtsberichten van 2011 en 2012.

2. Vragen die voor alle landen (Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Oekraïne, Oezbekistan, Russische Federatie, Tadzjikistan en Turkmenistan) beantwoord dienen te worden.

2.1 Staatsburgerschapswetgeving

2.1.1 Inleiding

- 2.1.1.1 Kunt u aangeven of een land nog dezelfde staatsburgerschapswet heeft als tijdens het vorige ambtsbericht of dat inmiddels een nieuwe wet is aangenomen?

2.1.2 Verkrijging:

- 2.1.2.1 Hoe ziet de procedure er uit om het staatsburgerschap van het betreffende land te verkrijgen: afstamming, geboorte op grondgebied en verkrijging op aanvraag?
- 2.1.2.2 Hoe regelt de wet het aanvragen of verkrijgen van het staatsburgerschap voor minderjarige kinderen / alleenstaande minderjarige kinderen?
- 2.1.2.3 Speelt etniciteit (of een gemengde etnische afkomst of een huwelijk met een partner van een andere etniciteit) bij verkrijging van het staatsburgerschap een rol?
- 2.1.2.4 Bestaat er een speciale regeling voor voormalige burgers van de Sovjet-Unie om het staatsburgerschap van het betreffende land te verkrijgen?
- 2.1.2.5 Welke handelingen moet iemand verrichten om het betreffende staatsburgerschap aan te vragen?

2.1.3 Verlies:

- 2.1.3.1 Om welke redenen kan iemand het staatsburgerschap verliezen en welke procedure geldt hiervoor (zoals bevoegde instantie, wijze van publicatie, vormvereisten)?

- 2.1.3.1.1 Is er sprake van verlies van rechtswege? Zo ja, hoe wordt dit geformaliseerd?

- 2.1.3.1.1.1 Als iemand van rechtswege het staatsburgerschap verliest, hoe komen de autoriteiten van het betreffende land hier dan achter?

- 2.1.3.1.1.2 Wat gebeurt er als ze er niet achter komen?

- 2.1.3.1.1.3 Is er ook sprake van automatisch verlies als er beperkingen zijn, zoals bij het doen van afstand, bijvoorbeeld een belastingschuld of niet verrichte militaire dienstplicht?

- 2.1.3.1.2 Is er sprake van onvrijwillig verlies (ontneming)? Zo ja, hoe wordt dit geformaliseerd?

2.1.3.1.3 Is er sprake van verlies op verzoek (afstand)? Zo ja, hoe werkt dit?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

2.1.3.2 Is meervoudig staatsburgerschap toegestaan?

2.1.3.2.1 Indien dit niet toegestaan is, zijn er landen waarmee verdragen bestaan waardoor dit wél toegestaan is?

Datum
25 september 2023

2.1.3.3 Leidt het enkele feit dat een persoon jarenlang in het buitenland verblijft en verklaart zich nimmer bij de autoriteiten te hebben gemeld automatisch tot verlies?

Ons kenmerk
4930263

2.1.3.3.1 Zo ja, hoe werkt dit wanneer de betreffende autoriteiten niet op de hoogte zijn dat deze persoon automatisch zijn/haar staatsburgerschap heeft verloren?

2.1.3.3.2 Zo ja, geldt iemand als 'jarenlang in het buitenland verblijvend' wanneer deze persoon in het betreffende land nog steeds een woonregistratie heeft?

2.1.3.3.3 Zo ja, is het dan mogelijk om herstel aan te vragen?

2.1.3.3.4 Indien het mogelijk is om herstel te vragen, kunt u aangeven welke procedure gevolgd moet worden en hoe lang deze procedure duurt?

2.1.3.4 Welke handelingen moet iemand verrichten om afstand van het staatsburgerschap te doen of om 'automatisch' verlies te formaliseren?

2.1.3.4.1 Moeten personen die afstand doen/automatisch verlies formaliseren in persoon bij een ambassade verschijnen?

2.1.3.4.2 Indien het voor iemand van het betreffende staatsburgerschap mogelijk is om afstand te doen, hoe verloopt deze procedure dan precies?

2.1.3.4.3 Wat zijn de voorwaarden om afstand te kunnen doen?

2.1.3.4.4 Vindt registratie plaats van personen die afstand van hun staatsburgerschap hebben gedaan, en zo ja door welke instantie?

2.1.3.4.5 Welke autoriteit is bevoegd om te beslissen over een verzoek tot afstand?

2.1.3.4.6 Wordt een schriftelijk bewijsstuk van de afstand van het staatsburgerschap afgegeven, en zo ja door welke instantie?

2.1.3.4.7 Welke termijn is gangbaar voor het doen van afstand van bovengenoemd staatsburgerschap?

2.1.3.4.8 Is het onvermijdelijk dat iemand terugkeert naar het land van herkomst om afstand te kunnen doen, of kan alles via de diplomatieke vertegenwoordiging worden geregeld?

2.1.3.5 Komt de uitvoeringspraktijk overeen met de situatie zoals die beschreven wordt in de geldige wetgeving?

2.1.3.5.1 Zo nee, kunt u omschreven hoe de procedure van afstand van het staatsburgerschap in de praktijk verloopt?

2.1.4 Overgangsrecht:

2.1.4.1 In de ambtsberichten van 2011 en 2012 staat beschreven hoe het overgangsrecht na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie werkte. Kunt u aangeven in hoeverre en op welke manier personen op basis van die bepalingen nu nog aanspraak kunnen maken op het staatsburgerschap van het betreffende land op grond van dat overgangsrecht?

2.1.4.1.1 Welke concrete handelingen moet zo iemand verrichten om het staatsburgerschap te verkrijgen/formaliseren?

- 2.1.4.1.2 Krijgt men standaard een schriftelijk bewijs mee van deze aanvraag of kan men een schriftelijk bewijs van de aanvraag krijgen indien men hierom verzoekt?
- 2.1.4.1.3 Wat kan men ondernemen bij een afwijzing van dit verzoek?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

2.1.4.2 Wat gebeurt/gebeurde er als iemand ten aanzien van het overgangsrecht "buiten de boot viel" en staatloos werd?

Datum
25 september 2023

Ons kenmerk
4930263

- 2.1.4.2.1 Is er een mogelijkheid het staatsburgerschap te herstellen?
- 2.1.4.2.2 Kunnen ex-burgers van de betreffende SSR ook van deze herstelkans gebruik maken of worden zij geacht nooit staatsburger van het betreffende huidige land te zijn geweest?
- 2.1.4.2.3 Zijn er praktijkvoorbeelden (en wellicht ook bijbehorende aantallen) bekend van in de voormalige Sovjet-Unie geboren staatlozen in het betreffende land die op geen enkel staatsburgerschap aanspraak kunnen maken en evenmin rechtmatig permanent verblijf kunnen krijgen?
- 2.1.4.3 Kunt u per land aangeven welke groepen staatlozen er zijn?

2.1.5 Vaststellen van het staatsburgerschap van het betreffende land:

2.1.5.1 Aan de hand van welk(e) document(en) kan het staatsburgerschap van het betreffende land worden vastgesteld?

2.1.5.2 Welke instantie neemt beslissingen aangaande verkrijging, aanvraag, verlies of ontneming van staatsburgerschap?

2.1.5.3 Welke rechtsmiddelen kunnen worden aangewend tegen een beslissing?

2.1.6 Indien een vreemdeling zonder rechtmatig verblijf in Nederland stelt staatsburger van het betreffende land te zijn maar hij/zij is niet in staat identiteit of staatsburgerschap aan te tonen met documenten, dan zal een aanvraag om een (vervangend) document worden ingediend bij de betreffende diplomatieke vertegenwoordiging.

2.1.6.1 Op basis van welke (persoons-)gegevens kunnen de autoriteiten de identiteit van de vreemdeling achterhalen?

2.1.6.2 Is er een centrale database met vingerafdrukken van alle onderdanen?

2.1.6.3 Worden er in het algemeen biometrische gegevens opgeslagen van alle onderdanen?

2.1.7 Rol van diplomatieke vertegenwoordigingen:

2.1.7.1 Wat zijn de bevoegdheden van diplomatieke of consulaire vertegenwoordigingen bij o.a. verkrijging, aanvraag, verlies of ontneming van het staatsburgerschap?

2.1.7.2 Zijn deze vertegenwoordigingen bevoegd inhoudelijke verklaringen af te leggen over de status van een aanvraag of verlies van staatsburgerschap, zoals een zogenoemde "to whom it may concern" verklaring? Zo ja, welke juridische waarde hebben dergelijke documenten?

2.2 Vreemdelingenwetgeving

2.2.1.1 Kunt u een beknopt overzicht geven van de vreemdelingenwetgeving en de bijbehorende procedures?

2.2.1.2 Kunt u hierbij bijzondere aandacht geven aan vluchtelingen-/asielrecht, wetgeving op het gebied van verblijfsrecht van voormalige Sovjetburgers, met name van personen die ontheemd raakten in de Sovjet-periode, en het recht op verblijf bij de partner?

2.2.1.3 Kunt u aangeven of en zo ja in hoeverre etniciteit een rol speelt bij de uitvoering van de vreemdelingenwetgeving?

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise
Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

3. Landgebonden vragen

3.1 Armenië

Datum
25 september 2023

- 3.1.1 Onder welke voorwaarden kunnen etnisch Armenen het Armeense staatsburgerschap verkrijgen?
- 3.1.2 Hoe gaan de Armeense autoriteiten in de praktijk om met zulke aanvragen?
- 3.1.3 Wat is de Special Residency Status?
- 3.1.4 Onder welke voorwaarden kunnen etnische Armenen de Special Residency Status verkrijgen?
- 3.1.5 Kunnen personen die het Armeense staatsburgerschap hebben verloren het Armeense staatsburgerschap opnieuw verkrijgen?

Ons kenmerk
4930263

3.2 Georgië

- 3.2.1 Welk(e) staatsburgerschap(pen) hebben inwoners van Abchazië en Zuid-Ossetië?
- 3.2.2 Hoe gaat Georgië de jure enerzijds en in de praktijk anderzijds om met het Georgische staatsburgerschap van/voor inwoners van Abchazië en Zuid-Ossetië?
- 3.2.1.1 Hoe kunnen zij bewijs van Georgisch staatsburgerschap verkrijgen?

3.3 Kazachstan

- 3.3.1 Met betrekking tot verkrijging van staatsburgerschap: kunt u bij de beantwoording van de vraag of etniciteit een rol speelt in de naturalisatieprocedure specifiek aandacht besteden aan etnische Kazachen uit China (Xingjiang), alsmede aan Oeigoeren uit China?
- 3.3.2 Kunt u aan deze groepen eveneens aandacht besteden onder de vraag of etniciteit een rol speelt in de uitvoering van de vreemdelingenwetgeving?

3.4 Kirgizië

- 3.4.1 Met betrekking tot verkrijging van staatsburgerschap: Kunt u bij de beantwoording van de vraag of etniciteit een rol speelt in de naturalisatieprocedure specifiek aandacht besteden aan Oeigoeren uit China?
- 3.4.2 Kunt u aan deze groep eveneens aandacht besteden onder de vraag of etniciteit een rol speelt in de uitvoering van de vreemdelingenwetgeving?

3.5 Moldavië

- 3.5.1 Welk(e) staatsburgerschap(pen) hebben inwoners van Transnistrië?

3.6 Oekraïne

- 3.6.1 Welk(e) staatsburgerschap(pen) hebben inwoners van de Krim?
- 3.6.2 Hebben inwoners van de Krim hun Oekraïens staatsburgerschap verloren toen zij het Russisch staatsburgerschap kregen?
 - 3.6.2.1 Zo nee, zijn er gevallen waarin het Oekraïense staatsburgerschap van deze mensen wél beëindigd is?
- 3.6.3 Welk(e) staatsburgerschap(pen) hebben inwoners van de overige Oekraïense gebieden die niet onder controle van de Oekraïense autoriteiten staan?

Verliezen mensen in deze gebieden die het Russisch staatsburgerschap aannemen/krijgen automatisch het Oekraïense staatsburgerschap?

3.6.2.2 Zo nee, zijn daar uitzonderingen op?

3.6.4 Erkent Oekraïne de Russische paspoorten van mensen uit de Krim of bezette gebieden?

3.6.2.3 Is bekend welke paspoortserienummers duiden op afgifte van het Russische paspoort aan inwoners van Oekraïne bezet gebied?

3.6.5 Welke middelen hebben de Oekraïense autoriteiten om gegevens over woonregistratie en staatsburgerschap na te gaan van mensen die in de Krim of elders in bezet gebied wonen? (Bijvoorbeeld kieslijsten, centrale gegevens over paspoortafgifte of iets anders)

Directie Dienstverlening
Afdeling Expertise

Team Onderzoek en Expertise
Land en Taal

Datum
25 september 2023

Ons kenmerk
4930263

3.7 Oezbekistan

3.7.1 In de staatsburgerschapswet staat dat mensen die zeven jaar in het buitenland wonen zonder zich bij de consul te registreren hun Oezbeekse staatsburgerschap verliezen. Gebeurt dit in de praktijk daadwerkelijk en hoe gaat dat in zijn werk?

3.8 Russische Federatie

3.8.1 Kunt u toelichten wat de belangrijkste wijzigingen zijn in de nieuwe staatsburgerschapswet die in het najaar van 2023 van kracht wordt?

3.8.2 Heeft de dienstplicht of mobilisatie invloed op de mogelijkheid om afstand te doen, en zo ja op welke wijze?

3.8.3 Klopt het dat personen die afstand doen van het Russische staatsburgerschap naar Rusland moeten reizen om hun binnenlandse paspoort in te leveren en dat zij dit niet kunnen regelen door iemand te machtigen?

3.8.3.1 Zo ja, klopt het dat personen die al geen binnenlands paspoort meer hadden niet terug hoeven naar Rusland voor het afronden van hun afstandsprocedure?

3.8.4 Klopt het dat personen die naast het Russisch staatsburgerschap nog een ander staatsburgerschap hebben, dit moeten melden bij de Russische autoriteiten?

3.8.4.1 Zo ja, geldt dit ook voor Russische staatsburgers die buiten Rusland wonen?

3.8.4.2 Wat is de consequentie als een extra staatsburgerschap niet gemeld wordt?

3.9 Tadzjikistan

3.9.2 In de staatsburgerschapswet staat dat mensen die vijf jaar in het buitenland wonen zonder zich bij de consul te registreren hun Tadzjiekse staatsburgerschap verliezen. Gebeurt dit in de praktijk daadwerkelijk en hoe gaat dat in zijn werk?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Namens deze

(Hoofd Team Onderzoek en Expertise Land en Taal)